

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conuersione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

116. Nanchini conuers. &c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

stiana, totum sibi addixit. Aggressus itaque de vita colloqui curta, & fragili quæ illum incipiebat deserere, tum de immortalis quàm spondere. Adest, docet, errores eximit, satisfacit dubiis, ritè, pièque comparatum b. prizat: inde ad supremum spiritum nulla præter hanc bono feni in ore vox fuit. Domine cæli adiuua me: quàm si vitium defectus, aut mortis proximæ interciperet angor, iucundum aspectu, puerulus non iam catechumenus eius nepos, reficere illi eius memoriam, suggerere ut cæli dominum quem illi Cataneus demonstrarat in auxilium vocaret, illi consideret, eius clementiam posceret. Miris alij modis, & supra naturam illustribus non modo ad fidem adducti sunt, infideles ad summam illius admirationem. Moribundis sacro baptismate, restituta est valetudo, & spiritus qui huius remedij magnitudinem veneratus, vitam omnem templi obsequio dicaret. Circumlata ægotis, & adæquata crux; complures, & sanauit; & ab infestationibus dæmonum liberant, etiam Ethnicos. Eas passa diu erat quæ Sciamhaia prima baptismum suscepit, nec erant ab iis immunes domestici; sed vexabant crudeliter miseram, & inhibito cibi usu in tabem emaciauerant. Taosios omni cantionum suarum consumpro choragio irridebat dæmon, & cum funeralibus incantatis, candelabra humi ex altari proiecta dissipabat; vnum erat leuamen feminæ infelici, baptismum promittere, crucis signum formare, crucem à Cataneo accipere; his procul ad spectabili specie in domus atrium abigebat cacodæmon; mox ea cum viro sacris vndis abluta prorsus euauit. Seniculus denique, quàm rei egenus, bonæ animæ tam diues, & reuerentiæ erga Dei matrem, narrabat se illius oratio, vbiuis recitando, recitabat autem ferè perpetuo, odore eodem perfumidi solitum qui diuini sacrificij tempore sacellum vaporabat.

Expleto Sciamhaia biennio, & Doctoris Pauli grandi familia Christo integè adiuncta, vocatur Hanceum Cataneus, Cechianæ Prouinciæ vrbem primariam, ut nouam illic (de qua suo loco) statueret Christianitatem; sed ante Nanchini crescentem feraci propagatione, & magnis virtutum progressibus reuisit quos veterat prolixius recensere, argumento sint vel hæc duo; vilis opifex, & illiteratus, idololatrias viginti ad Patres perduxit, sui fructum cuiusdam sermonis, quem Deo dicente cum iis habuerat, dum aduerso anme simul nauigarent. Mercatorem ex quo mercurij æternarum, fide monstrante, pretio captus est; terrenarum omnium piguit, in illarum amorem exinde omnes incendere; de illis assidue audiri & alloqui, & diribendorum venalium occasiones atque itinera in ministerium Apostolicum vertere, cuius ad Patres gaudent subinde fructus reportabat; Literatis interea, perspicacibus, doctis, verique intimè consciis, & laudatoribus, suo in coeno turpissime, lechalièque hærentibus. Tam ex illa cum Ethnicis continua Christianis de rebus concertatione, illi discabant Christiana; isti altius animo imprimebant. Fuere qui mallent verbera, & mortem perpeti, quam

115.
Mirac. pro
fid.

116.
Nanchini
conuert. &c.

sacras imagines contumeliae Bonxiorum permittere. Fuit qui mori potius elegit, quam igni catecheos libellum tradere, & sacrilegij praemium remedium capere quo morbum depelleret. Fuit qui hinc periculose laboranti, superstitiosam medicinam praebere renuens; saluum tunc, post pauium valentem recepit. Fuere denique qui crucis praedio, atque impetio de morbis, & infestatione daemonum triumpharunt, etiam in gratiam Ethnicorum: ad hanc porro virtutem, & exultationem fidelium duo potissimum contulere. Vnum sodalitas Reginae Deiparae, eiusdem cum illa instituti, & legum quam stabilierat Pechini Riccius: alterum illae animorum catharticae meditationes, ex quibus S. Ignatius primam composuit Exercitiorum hebdomadam: his inter alios, redditus sibi est, Chiutainus ille Ignatius, toties nobis dictus, cui ex veteri iuuenilis vitae licentia, & vaga frequentatione virorum principum qui eum vbique ob ingentem gratiam deperibant, obreperat denique suum illud antiquum concienti auri delirium, & ambrosiae potionis retrò acturae senes decrepitos in aetatem floridam, & robustam. Huius de se & Christiana re tortes, tamque magnifice meriti, Patres vicem dolebant miserrimam, eumque a Deo enixis precibus postulabant, cum spiritu actus rediit quem diu opprresserat Nanchinum venit reperiturus apud Patres, neglectam animi sui curam: illic post aliquot contemplationes, confessionem peccatorum a baptismo ductam diligenter parat, obitque de genibus tamen recens ex morbo debilis, & verat rogans, aiter a Patre quam reum a iudice compellari: sub hac instaurari propositum animi, scriptorum incendio firmat, quae de metallica, aenique immortalis constatura magnis pretiis emerat: nec sibi aliud residuum facit praeter aeternorum memoriam memoriam sensuum, quos pia conceptos meditatione, scripto suo priuatim consignarat, ac ne in pristina chemices, & miscenda immortalitatis relaberetur deliria, tanta illum Deus aeternorum bonorum corroborauit fiducia, vt mortem quam exhorruerat, placide expectaret: iussit hanc eius renatam pietatem Pauli Doctoris Nanchinum aduentus ad consolandum Mandarini, sui olim Magistri, ex defuncta coniuge dolorem: pridie Natalis Christi sub noctem appulerat; parabantur illi gestatoria honoraria in sequentem diem; ipse a sacris solennibus & caetero fidelium ne abesset, pedes viam difficilem, & niuosam ad nos tacitus fecit, quod ille in viro eius dignitatis prodigium quoddam est; multo vero maius, cum sacris inter Christianos promiscue adfuit, qui vix alioqui ausi essent in eum intueri. Postremo vt motus quas erat Nanchini facturus, pijs de Deo colloquijs tranquille occuparet diuertere apud nos voluit, reiecto palatij regij, aliorumque hospitij quae illi fuerant a Mandarinis praesidijs certatim delata: quod idem praestitit post triennem luctum paterni funeris Pechinum sediens; imò nec vult quemquam honoris gratia, nec visentes admisit, quanquam vniuersus Litteratorum Ordo ad eum salutandum splendide se pararet.

Inter

117.
 Chiutaini
 doct. abso-
 luta conuersi.